

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

за січень–вересень 2018 року

(повідомлення Головного управління статистики у Черкаській області)

Демографічна ситуація та соціальний захист

Чисельність наявного населення у Черкаській області, за оцінкою, на 1 вересня 2018р. становила 1212,1 тис. осіб. Упродовж січня–серпня 2018р. чисельність наявного населення зменшилась на 8291 особу.

Порівняно з січнем–серпнем 2017р. обсяг природного скорочення збільшився на 481 особу.

Кількість живонароджених у січні–серпні 2018р. становила 5827 осіб, померлих – 13493 особи.

У вересні 2018р. **субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг** отримували 145,7 тис. домогосподарств області, це становило 28,3% від загальної кількості домогосподарств Черкаської області.

Кількість домогосподарств, які звернулись за субсидіями для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг у січні–вересні 2018р. становила 301,0 тис., що у порівнянні з січнем–вереснем 2017р. менше на 13,5%. При цьому на домогосподарства у міських поселеннях припадало 59,7% таких звернень, у сільській місцевості – 40,3%.

У січні–вересні 2018р. субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг призначено 171,6 тис. домогосподарств (ураховуючи тих, що звернулися за субсидіями у 2017р., але призначено їм було тільки у 2018р., та тих, яким продовжено надання субсидії відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1995р. № 848), із них у міських поселеннях – 91,2 тис., в сільській місцевості – 80,4 тис. Порівняно із січнем–вереснем 2017р. кількість домогосподарств, яким призначено субсидії зменшилась в 2 рази.

Сума призначених субсидій на оплату житлово-комунальних послуг у січні–вересні 2018р. становила 30,3 млн.грн, (у міських поселеннях – 22,0 млн.грн та в сільській місцевості – 8,3 млн.грн), у відповідному періоді 2017р. – 150,7 млн.грн (у міських поселеннях – 94,4 млн.грн, у сільській місцевості – 56,3 млн.грн).

Середній розмір призначеної субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг на домогосподарство у вересні 2018р. зменшився порівняно із вереснем 2017р. на 32,0% і становив 86,4 грн.

У січні–вересні 2018р. 29,6 тис. домогосподарств було призначено **субсидії готівкою на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива**, з них у міських поселеннях – 4,1 тис. домогосподарств, у сільській місцевості – 25,5 тис. Кількість домогосподарств,

яким було призначено субсидії, у порівнянні із січнем–вереснем 2017р. зменшилася на 1,9%.

Сума призначених субсидій готівкою на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива у січні–вересні 2018р. становила 86,2 млн.грн (у міських поселеннях – 12,9 млн.грн, в сільській місцевості – 73,3 млн.грн), у січні–вересні 2017р. сума призначених субсидій становила 77,0 млн.грн (у міській – 13,3 млн.грн, в сільській місцевості – 63,7 млн.грн).

Середній розмір призначеної субсидії готівкою на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива на одне домогосподарство у вересні 2018р. зменшився порівняно із вереснем 2017р. на 3,6% і становив 2580,5 грн.

Сума отриманих субсидій готівкою на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива у січні–вересні 2018р. становила 76,0 млн.грн, у січні–вересні 2017р. відповідний показник становив 87,6 млн.грн.

У вересні 2018р. населенням області сплачено за спожиті житлово-комунальні послуги 114,1 млн.грн (98,7% нарахованих за цей період сум), за постачання електричної енергії – 79,9 млн.грн (82,3% нарахованих за цей період сум).

Заборгованість населення області на кінець вересня 2018р. за централізоване опалення та постачання гарячої води становила 174,4 млн.грн, за постачання електричної енергії – 64,8 млн.грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 61,1 млн.грн, за послуги з постачання природного газу – 43,9 млн.грн, за централізоване постачання холодної води та водовідведення – 32,7 млн.грн, за вивезення побутових відходів – 12,0 млн.грн.

Зайнятість та безробіття

За даними Черкаського обласного центру зайнятості на кінець вересня 2018р. **кількість зареєстрованих безробітних** становила 14,0 тис. осіб, з них допомогу по безробіттю отримували 78,8% громадян. Більше половини від загальної кількості безробітних становили жінки.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по області не змінився порівняно з серпнем 2018р. і становив на кінець вересня 2018р. 1,9% населення працездатного віку, у сільській місцевості – 2,0%, у міських поселеннях – 1,8%.

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували допомогу по безробіттю впродовж вересня 2018р., становила 10,7 тис. осіб. Середній розмір допомоги по безробіттю становив 2381 грн, що дорівнює 64,0% законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (3723 грн).

Кількість вакансій, заявлених роботодавцями до служби зайнятості, у вересні 2018р. порівняно з попереднім місяцем зменшилась на 19,1% і на кінець місяця становила 1215 одиниць.

За професійними групами найбільший попит на робочу силу спостерігався на кваліфікованих робітників з інструментом (24,2% від загальної кількості заявлених вакансій), а найменший – на кваліфікованих робітників сільського та лісового господарств, риборозведення та рибальства (1,2%).

Навантаження зареєстрованих безробітних на одну вакансію на кінець вересня 2018р. по області становило 11 осіб (проти 9 осіб на кінець серпня 2018р.). Значення показника коливалося від 3 осіб у Черкаському МЦЗ до 730 осіб у Монастирищенській районній філії ЧОЦЗ.¹

Доходи населення

У січні–вересні 2018р. **розмір середньомісячної номінальної заробітної плати**² штатних працівників підприємств, установ, організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) порівняно з відповідним періодом 2017р. збільшився на 24,9% і становив 7281 грн.

До видів економічної діяльності з найвищим рівнем оплати праці відносилися фінансова та страхова діяльність, державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування, а серед промислових видів діяльності – виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції, виробництво хімічних речовин і хімічної продукції, виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів, інших транспортних засобів, виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів, де заробітна плата перевищила середній показник по економіці в 1,3–2,3 раза.

Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався в установах поштової та кур'єрської діяльності, діяльності у сфері творчості, мистецтва та розваг і не перевищував 63% від середнього рівня по економіці.

Індекс реальної заробітної плати у січні–вересні 2018р. порівняно з січнем–вереснем 2017р. становив 111,8%.

Загальна сума заборгованості з виплати заробітної плати³ за період з початку 2018 року зменшилася на 31,4%, або на 34,8 млн.грн і на 1 жовтня 2018р. становила 76,1 млн.грн, що дорівнює 4,5% фонду оплати праці, нарахованого за вересень 2018р.

Заборгованість працівникам економічно активних підприємств за період з початку 2018р. зменшилась на 37,9%, або на 36,0 млн.грн і на 1 вересня 2018р. становила 58,9 млн.грн. Серед видів економічної діяльності найвагомніше зменшення суми несплаченої заробітної плати спостерігалось у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (на 38,4 млн.грн), виробництві хімічних речовин і хімічної продукції (на 7,5 млн.грн). Разом з тим, значно зросла заборгованість у охороні здоров'я (на 3,4 млн.грн), складському господарстві та допоміжній діяльності у сфері транспорту (на 2,8 млн.грн), добувній промисловості і розробленні кар'єрів (на 1,8 млн.грн), сільському господарстві (на 1,4 млн.грн), виробництві меблів, іншої продукції, ремонті і монтажі машин і устаткування (на 1,2 млн.грн), виробництві електричного устаткування (на 1,1 млн.грн).

¹ Дані наводяться за місцем реєстрації в міських центрах зайнятості (МЦЗ), міськрайонних центрах зайнятості (МРЦЗ) та регіональних філіях Черкаського обласного центру зайнятості.

² Дані наведено по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб.

³ Дані наведено по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із урахуванням цензу за кількістю найманих працівників.

Примітка. До роботодавців відносяться підприємства, установи, організації та фізичні особи-підприємці.

Кількість працівників, які вчасно не отримали заробітну плату на 1 жовтня 2018р., становила 4,8 тис. осіб, або 2,2% від середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці. Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 12,3 тис. грн, що в 1,6 раза перевищує середню заробітну плату за вересень 2018р.

Правосуддя та злочинність

За повідомленням прокуратури Черкаської області протягом січня–вересня 2018р. обліковано 13534 кримінальних правопорушень¹, з них тяжких та особливо тяжких – 37,4%.

У загальній кількості злочинів 59,5% становили злочини проти власності, 10,2% – злочини проти життя та здоров'я особи, 5,4% – злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 5,0% – злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів, 4,4% – злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту, 3,5% – злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, по 2,4% становили злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина та злочини проти правосуддя, 1,7% – злочини проти громадської безпеки, 1,4% – злочини проти громадського порядку та моральності, по 1,3% становили злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку, та злочини у сфері господарської діяльності, 1,0% – злочини проти довкілля.

Протягом січня–вересня 2018р. на території області було скоєно 43 умисних вбивства і замахів на вбивство, 51 умисне тяжке тілесне ушкодження, 9 випадків зґвалтувань і замахів на зґвалтування.

Також за січень–вересень 2018р. виявлено 6142 випадки крадіжок, 1054 – шахрайств, 302 – грабежів, 43 – розбоїв та 71 – хабарництва.

Правоохоронними органами протягом січня–вересня 2018р. виявлено 32 особи, які скоїли злочини у складі 8 злочинних груп і злочинних організацій, закінчено 8 кримінальних проваджень про кримінальні правопорушення, вчинені організованими групами і злочинними організаціями.

---

¹ Злочини, виявлені органами Національної поліції, органами прокуратури, органами, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, органами безпеки, та органами Національного антикорупційного бюро.

Кількість потерпілих від злочинів за січень–вересень 2018р. становила 9144 особи, із числа яких 3140 – жінки, 574 – особи похилого віку та інваліди 1 і 2 групи, 90 – неповнолітні та 52 особи – діти до 14 років. Найбільша кількість потерпілих (65,8%) від крадіжок та шахрайства – відповідно 5173 та 846 осіб, серед яких 35,1% – жінки (2114 осіб). У дорожньо-транспортних пригодах, пов'язаних зі злочинами, на території області постраждало 278 осіб, з яких 21,6% – загинуло. Усього внаслідок злочинних діянь загинуло 159 осіб, із числа яких 10,7% – у результаті нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень, 18,2% було вбито.

Кількість виявлених осіб, які вчинили злочини, становила 2113, з них жінки – 13,8%, неповнолітні – 2,8%. У загальній кількості виявлених осіб, які вчинили злочини, 21,5% раніше вже ставали на злочинний шлях, із яких кожен другий має не зняту або непогашену судимість, 8,9% – знаходились у стані алкогольного сп'яніння, 7,1% – вчинили злочин у складі групи. Питома вага працездатних осіб, які на момент вчинення злочину не працювали і не навчалися, становила 67,2%, безробітних – 11,4%.

Внутрішня торгівля

Оптовий товарооборот підприємств (юридичних осіб) у січні–вересні 2018р. становив 25994,1 млн.грн. Порівняно із січнем–вереснем 2017р. його фізичний обсяг збільшився на 16,8%.

Оборот роздрібною торгівлі¹ у січні–вересні 2018р. становив 16066,9 млн.грн, що у порівнянних цінах на 7,1% більше обсягу січня–вересня 2017р. У вересні 2018р. проти вересня 2017р. оборот роздрібною торгівлі збільшився на 10,8%, проти серпня 2018р. – зменшився на 6,2%.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб) у січні–вересні 2018р. становив 8980,9 млн.грн, що в порівнянних цінах на 4,3% більше від обсягу січня–вересня 2017р.

---

¹ Включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля.

Сільське господарство

Індекс сільськогосподарської продукції в усіх категоріях господарств у січні–вересні 2018р. порівняно з відповідним періодом 2017р. становив 113,1%, у тому числі у сільськогосподарських підприємствах – 112,9%.

Сільськогосподарські товаровиробники всіх категорій господарювання станом на 1 жовтня п.р. отримали 1770,9 тис.т зерна, що 41% більше, ніж на цей період в минулому році. Збільшення виробництва спостерігалось по всіх культурах зернової групи, зокрема пшениці – на 37%, ячменю – на 10%, кукурудзи на зерно – на 80%, вівса та проса – майже вдвічі. Зменшилось виробництво лише зернобобових культур (на 12%) та гречки (на 41%). Зростання виробництва зернових культур відбулося як за рахунок розширення площ збирання, так і зростання урожайності на 12,1 ц з 1 га.

В усіх категоріях господарств, за розрахунками, з площі 40 тис.га отримано 127,3 тис.т ріпаку, або на 59% більше ніж торік, що обумовлене розширенням площі збирання та збільшенням урожайності. За рахунок збільшення урожайності зросло виробництво соняшнику на 5%, сої – на 20% (валовий збір становить відповідно 423 тис.т та 150,2 тис.т).

На зменшення виробництва цукрової сировини (на 4%) вплинуло скорочення площ збирання, хоча урожайність зросла на 124 ц.

За рахунок збільшення урожайності зросло виробництво картоплі та овочів відповідно на 25% та 8% (валовий збір становить 902,2 та 283,8 тис.т).

Господарствами всіх категорій реалізовано на забій 324,4 тис.т худоби та птиці (у живій масі), що на 3% більше порівняно з січнем–вереснем 2017р., вироблено 377,7 тис.т молока (на 5% менше) та 495,4 млн.шт яєць (на 1% менше). Частка господарств населення у загальному виробництві цих продуктів тваринництва у січні–вересні 2018р. складала відповідно 7%, 41% та 49%.

Станом на 1 жовтня 2018р. кількість великої рогатої худоби у господарствах усіх категорій порівняно з 1 жовтня 2017р. скоротилось на 5% і становить 180,6 тис.голів, корів – на 5% (78,2 тис.голів), овець і кіз – на 5% (38 тис.голів), а птиці свійської зросло на 9% (27,4 млн.голів). Поголів'я свиней залишилося на рівні 1 жовтня минулого року (становить 379,7 тис.голів).

У господарствах населення утримувалося 35% загальної чисельності поголів'я великої рогатої худоби, у тому числі 43% корів, 44% свиней, 92% овець і кіз, 25% птиці всіх видів.

На 1 жовтня 2018р. в сільськогосподарських підприємствах та підприємствах, що здійснюють зберігання, переробку зернових культур, було в наявності 1012,1 тис.т зерна (на 30% більше проти 1 жовтня 2017р.). Запаси насіння соняшнику становили 263,3 тис.т (на 30% більше).

Промисловість

У січні–вересні 2018р. порівняно з січнем–вереснем 2017р. **індекс промислової продукції** становив 100,6% (по Україні – 101,8%).

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** індекс промислової продукції становив 89,8%, у **переробній** – 99,7%.

На підприємствах з **виробництва харчових продуктів, напоїв** індекс промислової продукції становив 96,6%. У січні–вересні 2018р. вироблено 2,2 тис.т туш, напівтуш, четвертин необвалених яловичини і телятини свіжої чи охолодженої, 592 т туш, напівтуш свинини свіжої чи охолодженої, 28,8 тис.т тушок курей, курчат свіжих чи охолоджених, 408 т виробів ковбасних та подібних продуктів з м'яса, субпродуктів чи крові тварин та подібних виробів і харчових продуктів на їхній основі, 51,1 тис.т олії соняшникової нерафінованої та її фракцій (крім хімічно модифікованих), 6,3 тис.т масла вершкового жирністю не більше 85%, 1,7 тис.т сиру свіжого неферментованого (недозрілого і витриманого; уключаючи сир із молочної сироватки та кисломолочний сир), 10,7 тис.т сиру тертого, порошкового, голубого та іншого неплавленого (крім свіжого сиру, сиру із молочної сироватки та кисломолочного сиру), 1,4 тис.т сиру плавленого (крім тертого або порошкового), 45,9 тис.т борошна пшеничного чи пшенично-житнього, 30,3 тис.т круп, борошна грубого помелу з вівса, кукурудзи, рису, 16,6 тис.т хліба та виробів хлібобулочних нетривалого зберігання, 1,6 млн.дал пива солодового (крім пива безалкогольного і пива з вмістом алкоголю не більше 0,5%), 10,6 млн.дал напоїв безалкогольних типу лимонаду, оранжаду.

На підприємствах **текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів** індекс промислової продукції становив 101,0%. У січні–вересні 2018р. вироблено 17,8 тис пальт та плащів тощо жіночих та дівчачих, 7,4 тис костюмів та комплектів (крім трикотажних) жіночих та дівчачих, 70,2 тис жакетів та блейзерів (крім трикотажних) жіночих та дівчачих, 30,7 тис суконь (крім трикотажних) жіночих та дівчачих, 83,8 тис блузок, сорочок та батників (крім трикотажних) жіночих та дівчачих, 4,3 тис пар чоловічого та 6,9 тис пар жіночого взуття, призначеного для носіння на вулиці, з верхом зі шкіри натуральної.

У виготовленні **виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності** випуск промислової продукції збільшився у 1,7 раза. Вироблено 75 шт дверей та їх коробок та порогів з деревини, 25,9 тис.т гранул та брикетів з пресованої або агломерованої деревини, залишків або відходів рослинного походження, 7,7 тис.т коробок та ящиків з паперу або картону гофрованих.

На підприємствах з виробництва **хімічних речовин і хімічної продукції** індекс промислової продукції становив 113,5%. Зросло виробництво аміаку безводного на 31,7%, сечовини – на 28,0%, поліуретанів у первинних формах – на 6,7%, нітрату амонію (крім у таблетках, подібних формах або упаковках вагою 10 кг і менше) – на 6,6%.

У виробництві **основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів** випуск промислової продукції зменшився на 9,9%.

У виробництві **гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції** індекс промислової продукції становив 93,7%.

На підприємствах **металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування** індекс промислової продукції становив 105,0%.

У **машинобудуванні, крім ремонту і монтажу машин і устаткування**, обсяг промислового виробництва зменшився на 15,3%. Скоротилось виробництво машин пральних ємністю 10 кг і менше сухої білизни неавтоматичних; розпушувачів та культиваторів; борін дискових; інкубаторів та брудерів для птахівництва; обладнання завантажувального, спеціально призначеного для використання у сільському господарстві; обладнання для сільського господарства, садівництва та бджільництва; обладнання промислового для перероблення м'яса або птиці; обладнання промислового для виробництва хлібобулочних виробів (крім печей хлібопекарських та тісторозкочувальних машин).

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** виробництво збільшилось на 5,9%. У січні–вересні 2018р. вироблено 1471,2 млн.кВт-годин електроенергії, що на 14,4% більше ніж у січні–вересні 2017р., відпуск пари та води гарячої збільшився на 5,5%.

Будівництво

У січні–вересні 2018р. підприємствами області **виконано будівельних робіт** на 1160,6 млн.грн. У загальному обсязі виконаних будівельних робіт нове будівництво, реконструкція та технічне переозброєння становили 66,3%, капітальний і поточний ремонт – 27,8% та 5,9% відповідно.

Індекс будівельної продукції у січні–вересні 2018р. порівняно з відповідним періодом 2017р. становив 120,2%. Будівництво інженерних споруд збільшилося у 1,5 раза, будівель – залишилося на рівні січня–вересня попереднього року.

Підприємствами м.Черкаси виконано 53,5% загальнообласного обсягу будівельних робіт.

Транспорт

У січні–вересні 2018р. вантажооборот підприємств транспорту області зменшився проти січня–вересня 2017р. на 7,0% і становив 7240,0 млн.ткм.

Обсяг перевезених вантажів підприємствами транспорту області становив 9621,8 тис.т, що на 10,6% більше проти обсягів січня–вересня 2017р.

Залізничним транспортом у січні–вересні 2018р. відправлено 4444,8 тис.т вантажів, що на 9,3% менше ніж у січні–вересні 2017р. та виконано вантажооборот в обсязі 6147,0 млн.ткм (на 11,1% менше). Скоротилося

відправлення: коксу – на 49,4%, зерна і продуктів перемолю – на 23,7%, будівельних матеріалів – на 15,3%, брухту чорних металів – на 6,7%. Збільшилось відправлення чорних металів у 2,9 раза, хімічних і мінеральних добрив – на 28,1%.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) відправлено 5135,0 тис.т вантажів та виконано вантажооборот в обсязі 1092,7 млн.ткм, що відповідно на 35,6% та 25,2% більше ніж у січні–вересні 2017р.

Загальний обсяг пасажирообороту у січні–вересні 2018р. становив 2083,5 млн.пас.км, що на 2,0% більше січня–вересня 2017р. Збільшення обсягу пасажирообороту відбулося на тролейбусному (на 9,2%) та залізничному (на 5,7%) транспорті, на автомобільному транспорті відбулося зменшення (на 7,9%).

Послугами **пасажирського транспорту** у січні–вересні 2018р. скористалися 66,7 млн. пасажирів, що на 5,6% менше ніж у січні–вересні 2017р.

Залізничним транспортом відправлено 1876,8 тис. пасажирів, що на 7,5% менше обсягу січня–вересня 2017р.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 46,0 млн. пасажирів, що на 10,5% менше обсягу січня–вересня 2017р.

Електротранспортом перевезено 18,8 млн. пасажирів, або 109,3% від обсягу січня–вересня 2017р.

Зовнішньоекономічна діяльність

У січні–серпні 2018р. **експорт товарів** становив 524677,2 тис.дол. США, **імпорт** – 320300,4 тис.дол. Порівняно з січнем–серпнем 2017р. експорт збільшився на 35,1% (на 136248,0 тис.дол.), імпорт – на 30,4% (на 74657,7 тис.дол.). Позитивне сальдо становило 204376,9 тис.дол. (у січні–серпні 2017р. також позитивне – 142786,6 тис.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 115 країн світу.

Серед країн-партнерів найбільше експортувалися товари до Індії – 23,7%, Білорусі – 12,1%, Польщі – 6,9%, Китаю – 5,2%.

Експорт товарів до країн Європейського Союзу становив 156649,6 тис.дол., або 29,9% від загального обсягу експорту, та збільшився порівняно з січнем–серпнем 2017р. на 18,3%.

Основу товарної структури експорту області склали жири та олії тваринного або рослинного походження – 39,1%, продукти рослинного походження – 23,9%, готові харчові продукти – 17,4%.

Найбільші імпортні поставки товарів надходили з Китаю – 12,8%, Угорщини – 12,2%, Російської Федерації – 11,4%, Німеччини – 11,0%, Польщі – 8,8%, Швеції – 5,7%.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 173688,3 тис.дол., або 54,2% від загального обсягу та збільшився проти січня–серпня 2017р. у 1,6 рази.

У товарній структурі імпорту переважали: мінеральні продукти – 23,4%, машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання – 19,2%, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 18,4%.

Споживчі ціни

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у січні–вересні 2018 р. по Черкаській області становив 105,2% (у відповідному періоді 2017 р. – 110,8%).

Продукти харчування та безалкогольні напої подорожчали на 3,8%. Найбільше (на 15,0%) зросли ціни на хліб. На 9,4–2,5% стали дорожчими макаронні вироби, м'ясо та м'ясопродукти, риба та продукти з риби, маргарин, сало, безалкогольні напої, молоко та молочні продукти, масло, соняшникова олія. Водночас на 20,4% подешевшали гречані крупи; на 11,0–1,0% – фрукти, яйця, овочі, цукор та рис.

Одяг і взуття стали дешевшими на 3,2%, зокрема, взуття – на 6,3%, одяг – на 1,5%.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива зросли на 3,6%, що в основному спричинено подорожчанням кам'яного вугілля на 33,7%, підвищенням тарифів на каналізацію на 17,1%, водопостачання – на 11,7%, матеріалів для утримання і ремонту житла – на 11,3%, послуг з утримання та ремонту житла – на 9,7% та з утримання будинків та прибудинкових територій – на 5,8%.

Зростання цін у сфері охорони здоров'я на 5,4% відбулося насамперед за рахунок подорожчання амбулаторних послуг на 12,0% та послуг лікарень – на 5,2%. Крім того, ціни на фармацевтичну продукцію, медичні товари та обладнання зросли на 4,4%.

Ціни на транспорт підвищилися на 8,9% головним чином через подорожчання палива та мастил – на 11,3%, автомобілів, проїзду в автодорожньому пасажирському транспорті – на 9,5% та залізничному пасажирському транспорті – на 6,3%.

Зростання цін у сфері зв'язку на 9,3% зумовлено переважно подорожчанням поштових послуг на 60,0%, послуг інтернету – на 13,0%, місцевого телефонного зв'язку – на 12,7% та мобільного зв'язку – на 9,6%.

Послуги освіти подорожчали на 10,9%, зокрема, дошкільної – на 22,9%, середньої – на 19%, вищої – на 7,3%.